

Hänvisning

Skriftligt sakkunnigyttrande gällande RP 19/2024 rd regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 35 och 36 § i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.

Riksdagen

Finansutskottet
Skattedelegationen
Utskottskanslissekreterare Sara Kuitunen
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Kontaktperson

Jurist Mathias Brink

Ärende

Skriftligt sakkunnigyttrande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 35 och 36 § i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

Riksdagens finansutskotts skattedelegation har gett landskapsregeringen möjlighet att lämna skriftligt sakkunnigyttrande gällande RP 19/2024 rd regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 35 och 36 § i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.

Lagstiftningsbehörighet

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet Åland och riket. Landskapet Åland har enligt 18 § 5 punkten självstyrelselagen för Åland (ÅFS1991:71) lagstiftningsbehörighet avseende landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 punkten självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten. Propositionen gäller mervärdesskatt, som är en indirekt skatt och riket har lagstiftningsbehörighet avseende indirekta skatter enligt 27 § 36 punkten självstyrelselagen.

Landskapsregeringens synpunkter

Mervärdesskattelagen (1501/1993) innehåller hänvisningar i vissa bestämmelser till lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), vilken upphävdes den 1 januari 2024 genom lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023). Målsättningen med propositionen är att uppdatera dessa hänvisningar i 35 och 36 §§ mervärdesskattelagen så att mervärdesbeskattningen av hälso- och sjukvårdstjänster inte förändras. I lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

(1266/1996) (nedan undantagslagen) föreslås på motsvarande sätt en ändring med anledning av de uppdaterade hänvisningarna i mervärdesskattelagen. Ändringen säkrar att skattefriheten för hälso- och sjukvården även i fortsättningen tillämpas på Åland på motsvarande sätt som i övriga Finland. Enligt propositionen bedöms ändringarna inte leda till några konsekvenser för de som säljer eller köper hälso- eller sjukvårdstjänster, då tillämpningsområdet för skattefriheten förblir oförändrat. Ändringarna bedöms inte heller ha några konsekvenser för intäkterna från mervärdesskatten.

35 § mervärdesskattelagen innehåller en definition av skattefria hälso- och sjukvårdstjänster. Enligt den nuvarande 1 punkten betraktas som skattefri hälso- och sjukvård de åtgärder som närmare definieras i paragrafen, om det är fråga om vård vid en sådan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård som staten, välfärdsområdet eller kommunen är huvudman för eller vård som avses i lagen om privat hälso- och sjukvård. Ändringsförslaget gällande den 1 punkten innebär att hänvisningen till vård som avses i den numera upphävda lagen om privat hälso- och sjukvård ersätts med en hänvisning till hälso- och sjukvårdstjänster som avses i lagen om tillsynen över social- och hälsovården. Begreppet hälso- och sjukvårdstjänst definieras i 4 § 4 punkten samma lag.

Definitionen av hälso- och sjukvårdstjänster har preciserats i lagen om tillsynen över social- och hälsovården, enligt lagens förarbeten, jämfört med lagen om privat hälso- och sjukvård. Med hälso- och sjukvårdstjänst avses sådana åtgärder för bestämmande av patientens hälsotillstånd eller för återställande eller upprätthållande av hälsan, hälso- och sjukvård eller någon annan behandling där medicinska eller odontologiska metoder används eller grundar sig på läkarvetenskap eller tandläkarvetenskap. Definitionen av hälso- och sjukvårdstjänster i 35 § mervärdesskattelagen skiljer sig från definitionen av hälso- och sjukvårdstjänster i lagen om tillsynen över social- och hälsovården. Skillnaden är att definitionen i mervärdesskattelagen endast omfattar åtgärder för att bestämma en människas hälsotillstånd samt funktions- och arbetsförmåga. Även fortsättningsvis ska därför inte estetiska behandlingar som utförs av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och som kräver medicinsk kompetens vara skattefria.

Liksom i nuläget nämns i förslaget till 35 § 1 punkten mervärdesskattelagen först vård vid en sådan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård som en offentlig aktör är huvudman för, sedan hänvisas det till sådana hälso- och sjukvårdstjänster tillhandahållna av en privat tjänsteproducent som avses i lagen om tillsynen över social- och hälsovården. En privat tjänsteproducent avser en sådan tjänsteproducent enligt definitionen i 4 § 2 punkten i lagen om tillsynen över social- och hälsovården som inte är en offentlig aktör. Den definitionen omfattar enligt förarbetena till lagen alla fysiska personer och sammanslutningar som producerar hälso- och sjukvårdstjänster. Producenterna av hälso- och sjukvårdstjänster och deras tjänsteenheter ska finnas i registret Soteri, vilket innebär att skattefriheten för hälso- och sjukvården på motsvarande sätt som i nuläget ska gälla bara sådan vård som står under samhällets tillsyn.

I 36 § mervärdesskattelagen finns en förteckning över varor och tjänster relaterade till hälso- och sjukvårdstjänster där skatt inte betalas på försäljningen. Det föreslås att 5 punkten ändras så att hänvisningen till den som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om privat hälso- och sjukvård ersätts med en hänvisning till en privat tjänsteproducent av hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården. En privat tjänsteproducent avser en sådan tjänsteproducent av hälso- och sjukvårdstjänster enligt definitionen i 4 § 2 punkten i lagen om tillsynen över social- och hälsovården som inte är en offentlig aktör.

Lagen om tillsynen över hälso- och sjukvården tillhör rättsområden där landskapet har egen behörighet i alla delar. Vård som ges av en offentlig aktör i landskapet Åland är skattefri med stöd av 35 § 1 p. mervärdesskattelagen på motsvarande sätt som i övriga Finland, då 8 § 1 st. mervärdesskattelagen stadgar att vad som föreskrivs om kommuner i mervärdesskattelagen tillämpas på landskapet Åland och de kommuner som hör till landskapet. Den 18 december 2023 beslutade Ålands lagting att anta landskapslagen om privat hälso- och sjukvård (nedan landskapslagen). Avsikten är, enligt lagförslaget, att lagen ska träda i kraft så snart som möjligt. Lagen är ännu inte i kraft, då den lagstiftningskontroll som ska göras med stöd av 19 § självstyrelselagen för Åland inte är slutförd. Med anledning av landskapslagen behöver det föreskrivas i undantagslagen att skattefrihet för hälso- och sjukvård enligt mervärdesskattelagen också tillämpas på vård som ges av tjänsteleverantörer som i enlighet med landskapslagstiftningen står under samhällets tillsyn.

I propositionen föreslås det en ny 7 a § i undantagslagen, där det föreskrivs om tillämpningen av skattefrihet för hälso- och sjukvården enligt mervärdesskattelagen på privat hälso- och sjukvård i landskapet Åland. Skattefrihetens faktiska tillämpningsområde på Åland ändras inte. I den föreslagna paragrafens första stycke föreskrivs det att bestämmelserna i 35 § 1 p. mervärdesskattelagen om sådana hälso- och sjukvårdstjänster tillhandahållna av en privat tjänsteproducent som avses i lagen om tillsynen över social- och hälsovården också ska tillämpas i landskapet Åland på vård som avses i landskapslagstiftningen om privat hälso- och sjukvård. Definitionen av hälso- och sjukvårdstjänster i landskapslagen motsvarar den definition av hälso- och sjukvårdstjänster som finns i 4 § 4 p. lagen om tillsynen över social- och hälsovården.

I den föreslagna paragrafens andra stycke föreskrivs det att bestämmelserna i 36 § 5 punkten i mervärdesskattelagen som gäller privata tjänsteproducenter av hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården också ska tillämpas i landskapet Åland på sådana tjänsteproducenter som avses i landskapslagstiftningen om privat hälso- och sjukvård.

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Lagen om ändring av lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen kan dock träda i kraft tidigast samma dag som landskapslagen träder i kraft.

Landskapsregeringen kan konstatera att de föreslagna ändringarna inte förändrar tillämpningsområdet för skattefriheten, att ändringarna inte leder till några konsekvenser för de som säljer eller köper hälso- eller sjukvårdstjänster och att ändringarna inte påverkar intäkterna från mervärdesskatten. Avslutningsvis kan landskapsregeringen även konstatera att propositionen inkluderar förslag till en ny bestämmelse i undantagslagen, som säkerställer att skattefriheten för hälso- och sjukvården även i fortsättningen tillämpas på Åland på motsvarande sätt som i övriga Finland. Det har inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i propositionen som landskapsregeringen har fått ta del av.

Minister

Mats Perämaa

Jurist

Mathias Brink

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, info@lagtinget.ax

Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi